

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **G. M.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 i 4 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2023 r. w Izbie Karnej

na posiedzeniu w trybie art. 539e § 1 k.p.k.

skargi na wyrok kasatoryjny Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 14 października 2022 r., sygn. akt V Ka 699/21,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Pabianicach

z dnia 25 lutego 2021 r., sygn. akt II K 804/19,

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

postanowił:

- 1. oddalić skargę;**
- 2. obciążyć oskarżonego kosztami sądowymi postępowania skargowego;**
- 3. oddalić wniosek pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej o zasądzenie od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu skargowym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Łodzi, wyrokiem z dnia 14 października 2022 r., sygn. akt V Ka 699/21, uchylił wyrok Sądu Rejonowego w Pabianicach z dnia 25 lutego 2021 r., sygn. akt II K 804/19, uniewinniający oskarżonego G. M. od zarzucanego mu

przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 i 4 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. – przekazując sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Ze skargą na podstawie przepisów rozdziału 55a k.p.k. wystąpił obrońca oskarżonego.

Skarżący zarzucił naruszenie art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. w związku z art. 454 § 1 k.p.k. poprzez brak jednoznacznej oceny, iż istnieje podstawa do wydania wyroku skazującego w przedmiotowej sprawie przeciwko oskarżonemu G. M., a oparcie wyroku kasatoryjnego na wadliwej ocenie zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie przez Sąd Rejonowy w Pabianicach, a jednocześnie zaniechania przeprowadzenia przez Sąd Okręgowy w Łodzi uzupełnienia materiału dowodowego w postaci ponownego przesłuchania oskarżonego G. M. w sytuacji, gdy Sąd Okręgowy w Łodzi stwierdza, iż wyjaśnienia oskarżonego są według Sądu Okręgowy w Łodzi lakoniczne, oskarżony zaś nie jest w stanie uczestniczyć w rozprawach Sądu Okręgowego w Łodzi w sierpniu, wrześniu, październiku 2022 roku z uwagi na przebyty zawał serca w dniu 4 lipca 2022 roku i następnie przeprowadzony zabiegu wszczepienia stentów w październiku 2022 roku (karta 373, karta 336-337) i pozostawanie na zwolnieniu lekarskim przez oskarżonego, co w rezultacie ograniczyło prawo do obrony oskarżonego G. M. i winno zamiast uchylenia wyroku spowodować wcześniejsze uzupełnienie materiału dowodowego przed Sądem Okręgowym w Łodzi o stosowne wyjaśnienia oskarżonego.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na skargę prokurator wniósł o jej oddalenie. Takie samo stanowisko zajął również pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga obrońcy oskarżonego okazała się niezasadna.

Na wstępie rozważań przypomnieć należało, że sfera kognicji Sądu Najwyższego w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi w trybie przepisów rozdziału 55a k.p.k. kształtuje się – z woli ustawodawcy – bardzo wąsko. Rolą Sądu Najwyższego w tym postępowaniu jest wyłącznie skontrolowanie, czy w sprawie wystąpiła tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k., albo czy sąd odwoławczy uchylił wyrok mimo braku formalnej przeszkody, określonej w art.

454 § 1 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego, oraz czy jest konieczne przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (art. 437 § 2 *in fine* k.p.k.). Powyższe znajduje odzwierciedlenie w trwałej linii orzecniczej Sądu Najwyższego, gdzie zasadnie wskazano, że zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy po wniesieniu skargi na wyrok sądu odwoławczego, o którym mowa w art. 539a § 1 k.p.k., ogranicza się do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego (zob. np. wyrok SN z 20.10.2020 r., I KS 9/20), a więc czy uchylając wyrok sądu pierwszej instancji z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, sąd odwoławczy kierował się podstawami wydania wyroku kasatoryjnego wskazanymi w art. 539a § 3 k.p.k. oraz czy takie rozstrzygnięcie było w konkretnej sprawie konieczne (zob. np. postanowienia SN: z 30.06.2020 r., II KS 7/20; z 7.05.2020 r., I KS 8/20; z 6.06.2019 r., II KS 8/19; z 11.01.2022 r., II KS 30/21).

Ponieważ postępowanie skargowe ma charakter postępowania nadzwyczajnego, zatem regulacje w tym zakresie powinny być interpretowane ściśle. Dlatego niedopuszczalna jest rozszerzająca wykładnia art. 539a § 3 k.p.k. w zw. z art. 437 k.p.k. i wykorzystanie zarzutu naruszenia tego ostatniego przepisu jako drogi do obejścia ustawowych ograniczeń skargi o charakterze przedmiotowym (zob. post. SN z 8.06.2021 r., II KS 8/21).

Z tych powodów nieskuteczny okazał się zarzut, który wprowadzie formalnie oparty został o naruszenie dyspozycji art. 437 § 2 k.p.k., lecz z jego uzasadnienia ewidentnie wynikało, że skarżący w tym zakresie upatruje naruszenia innych przepisów regulujących postępowanie odwoławcze – *in concreto* art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k., art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., czy art. 117 § 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. poprzez wadliwe przeprowadzenie kontroli odwoławczej wyroku pierwszoinstancyjnego, niedostrzeżenie w jej toku dowodów korzystnych dla oskarżonego, czy odstąpienie od ponownego przesłuchania G. M. przebywającego – w trakcie procedowania przez Sąd odwoławczy – na zwolnieniu lekarskim, co miało ograniczyć jego prawo do obrony w znaczeniu materialnym. Takie uchybienia mogłyby – czysto teoretycznie i przy spełnieniu dalszych warunków, w szczególności wynikających z art. 519 k.p.k. i art. 523 § 1 k.p.k. – stanowić podstawę kasacji, albowiem ustawodawca szerzej określił zakres

przedmiotowy tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Brak było jednak podstaw do rozważania tak zidentyfikowanych przez obronę uchybień w płaszczyźnie postępowania skargowego. Z tego samego względu nie mogły również zostać wzięte pod uwagę – obszernie wyeksponowane w uzasadnieniu skargi – fakty i dowody, w tym – wynikające z materiałów zgromadzonych w innych postępowaniach z udziałem stron, mające przekonywać o trafności wyroku uniewinniającego. Sąd skargowy nie został upoważniony do kontroli przeprowadzonej w wyroku sądu odwoławczego oceny poszczególnych dowodów w płaszczyźnie odpowiedzialności karnej oskarżonego, zaś skarga na wyrok kasatoryjny sądu odwoławczego nie służy weryfikacji oceny dowodów dokonanej w II instancji (zob. np. post. SN: z 11.06.2021 r., III KS 1/21; z 31.05.2021 r., V KS 13/21; z 10.02.2021 r., V KS 3/21; z 11.05.2020 r., IV KS 16/20). Rozpoznanie sprawy w tym zakresie należy bowiem do sądów powszechnych, zaś interwencja Sądu Najwyższego w ten zakres orzekania stanowiłaby naruszenie ich kompetencji do rozpoznania sprawy, co kłóciłoby się z zasadą ich samodzielności jurysdykcyjnej (zob. np. post. SN: z 16.02.2021 r., IV KS 38/20; z 19.10.2021 r., IV KS 44/21). Nie oznacza to jednak, że informacje zaoferowane przez obronę na obecnym etapie sprawy nie mogą zostać wzięte pod rozważenie w trakcie przyszłego, ponownego postępowania dowodowego przed Sądem *meriti*.

Ograniczając się do tych argumentów obrońcy oskarżonego, które podlegają rozważeniu w toku postępowania skargowego po myśli art. 539a § 3 k.p.k., stwierdzić należało, że uzasadnienie Sądu odwoławczego wyraźnie określa podstawę wyroku kasatoryjnego, tj. przepis art. 454 § 1 k.p.k. (pkt 5.3.1.4.1. formularza uzasadnienia). Klarowna i jednoznaczna jest również ocena Sądu odwoławczego odnosząca się do możliwej odpowiedzialności karnej oskarżonego za zarzucane mu przestępstwo, wysnuta na podstawie zebranego materiału dowodowego (pkt 3.1. formularza uzasadnienia), a jej ponowne powoływanie w tym miejscu jest niecelowe. Sąd Okręgowy, uwzględniając zarzuty apelacji wniesionych na niekorzyść oskarżonego, zajął kategoryczne stanowisko wynikające z własnej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów. Stwierdzając, że Sąd Rejonowy dopuścił się uchybień prowadzących do przedwczesnej, wadliwej oceny o konieczności uniewinnienia G. M., zasadnie uznał, że brak jest możliwości ich

konwalidacji w postępowaniu apelacyjnym z uwagi na zakaz *ne peius* wyrażony w art. 454 § 1 k.p.k., zakazujący skazania przez sąd odwoławczy oskarżonego, który m.in. został uniewinniony w pierwszej instancji. Skutkiem tego zakazu w płaszczyźnie ustalonych okoliczności sprawy musiał być wyrok o charakterze kasatoryjnym.

Z tych wszystkich względów skarga, jako niezasadna, podlegała oddaleniu. Należało również obciążyć oskarżonego kosztami sądowymi postępowania skargowego (art. 539f k.p.k. w zw. z art. 527 § 2 *in fine* k.p.k.). Nadto Sąd Najwyższy oddalił wniosek pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej o zasądzenie od oskarżonego na rzecz tejże oskarżycielki kosztów zastępstwa procesowego poniesionych w postępowaniu skargowym. Za takim rozstrzygnięciem przemawia to, że postępowanie ze skargi na wyrok sądu odwoławczego nie jest postępowaniem kończącym postępowanie karne. Z tego względu w orzeczeniu dotyczącym skargi, Sąd Najwyższy nie może rozstrzygać co do kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnika z wyboru, albowiem koszty te powinny zostać rozliczone w orzeczeniu kończącym postępowanie karne, zgodnie z treścią art. 626 § 1 k.p.k.

Dlatego orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[SOP]

[Ł.n]